

PRESCRIPTION OF THE EXECUTION OF THE PUNISHMENT IN THE CASE OF NATURAL PERSON

Viorica-Mihaela FRÎNTU
Lecturer PhD

Faculty of Educational Sciences, Law and Public Administration,
„Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

ABSTRACT: *THE PRESCRIPTION OF THE EXECUTION OF THE PUNISHMENT MEANS THE REMOVAL OF THE EXECUTIVE FORCE OF A FINAL CONVICTION BY THE PASSING OF A CERTAIN PERIOD OF TIME, PROVIDED BY THE LAW, WITHOUT IT BEING EXECUTED.¹ THE PRESCRIPTION OF THE EXECUTION OF THE PUNISHMENT LEADS TO THE EXTINGUISHMENT BOTH OF THE OBLIGATION OF THE SENTENCED PERSON TO EXECUTE THE PUNISHMENT AND OF THE RIGHT OF THE STATE TO DEMAND THAT SAID PUNISHMENT BE EXECUTED.²*

KEYWORDS: PUNISHMENT, PRESCRIPTION TERMS OF THE EXECUTION OF THE PUNISHMENT, INTERRUPTION OF THE PRESCRIPTION OF THE EXECUTION OF THE PUNISHMENT, SUSPENSION OF THE PRESCRIPTION OF THE EXECUTION OF THE PUNISHMENT

1. Noțiune

Prin prescripția executării pedepsei se înțelege înlăturarea forței executive a unei hotărâri definitive de condamnare prin trecerea unui anumit interval de timp, prevăzut de lege, fără ca ea să fie executată.³ Prescripția executării pedepsei face să se stingă atât obligația condamnatului de a executa pedeapsa, cât și dreptul statului de a pretinde ca acea pedeapsă să fie executată.⁴

Prescripția executării pedepsei își găsește justificarea în anihilarea eficienței pedepsei aplicate dacă nu a fost executată o perioadă de timp.⁵

¹ I. Oancea, Prescripția executării pedepsei (Prescripția), in V. Dongoroz (coordinator), S. Kahane, I. Oancea, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, R. Stănoiu, V. Roșca, *Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea generală*, vol. II, Academiei Publishing House, Bucharest, 1970, p. 366.

² I. Pascu, A.S. Uzlău, *Drept penal. Partea generală*, 3rd Edition, Hamangiu Publishing House, Bucharest, 2013, p. 503.

³ I. Oancea, Prescripția executării pedepsei (Prescripția), în V. Dongoroz (coordonator), S. Kahane, I. Oancea, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, R. Stănoiu, V. Roșca, *Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea generală*, vol. II, *op. cit.*, p. 366.

⁴ I. Pascu, A.S. Uzlău, *op. cit.*, p. 503.

⁵ C. Mitrache, Cr. Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Ediția a 2-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 523.

În adevăr, atât prevențiunea generală, cât și prevențiunea specială nu se mai realizează, deoarece fapta și pedeapsa aplicată au putut fi uitate prin trecerea timpului, iar făptuitorul, în tot acest interval, fiind sub amenințarea executării pedepsei, s-a putut îndrepta.¹

Prin reglementarea prescripției executării pedepsei se conferă cadrul legal de rezolvare a ipotezelor în care executarea pedepsei nu a putut fi realizată într-o perioadă de timp, instituindu-se o cauză de stingere a executării pedepsei.²

2. Termenele de prescripție a executării pedepsei

Potrivit art. 162 alin. (1) Cod penal, termenele de prescripție a executării pedepsei pentru persoana fizică sunt:

a) 20 de ani, când pedeapsa care urmează a fi executată este detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 15 ani;

b) 5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată, dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea;

c) 3 ani, în cazul în care pedeapsa este amenda.

Termenele amintite fiind termene de drept substanțial se socotesc pe zile pline și nu pe zile libere ca și termenele procedurale.³

Durata termenelor de prescripție a executării pedepsei se calculează de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare [art. 162 alin. (2) Cod penal].

În cazul revocării sau anulării amânării aplicării pedepsei, suspendării executării pedepsei sub supraveghere ori liberării condiționate, termenul de prescripție începe să curgă de la data când hotărârea de revocare sau anulare a rămas definitivă [art. 162 alin. (3) Cod penal].

În cazul revocării liberării condiționate, în condițiile art. 104 alin. (1) Cod penal (liberatul condiționat, pe durata supravegherii, cu rea-credință nu a respectat măsurile de supraveghere sau nu a executat obligațiile impuse), termenul de prescripție începe să curgă de la data când hotărârea de revocare a rămas definitivă și se calculează în raport cu restul de pedeapsă neexecutat [art. 162 alin. (4) Cod penal].

În cazul înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii, termenul de prescripție curge de la data când hotărârea de înlocuire a rămas definitivă și se calculează în raport cu durata pedepsei închisorii [art. 162 alin. (5) Cod penal].

Termenele de prescripție a executării pedepsei se calculează în funcție de pedeapsa aplicată pentru o singură infracțiune sau pedeapsa rezultantă în caz de concurs de infracțiuni și pluralitate intermediară sau recidivă postcondamnatore.⁴

¹ Ibidem.

² Ibidem.

³ V. Pașca, *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 4-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 597.

⁴ V. Teodorescu, *Comentarii (Termenele de prescripție a executării pedepsei)*, în G. Antoniu, T. Toader (coordonatori), Al. Boroi, V. Brutaru, B.N. Bulai, C. Bulai, Șt. Daneș, C. Duvac, M.-K. Guiu, I. Ifrim, C. Mitrache, Cr. Mitrache, I. Molnar, I. Ristea, C. Sima, V. Teodorescu, I. Vasii, A. Vlășceanu, *Explicațiile noului Cod penal*, Vol. II (Articolele 53-187), Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 479.

În cazul grațierii parțiale a unei părți din pedeapsă, termenul de prescripție a executării pedepsei se va calcula în raport de durata părții din pedeapsă care a mai rămas de executat.¹

Prin pedeapsa ce se execută se înțelege pedeapsa stabilită de instanță, ținându-se cont de cauzele ulterioare de modificare a acesteia [art. 162 alin. (7) Cod penal].

3. Întreruperea cursului prescripției executării pedepsei

Întreruperea cursului prescripției executării pedepsei are ca efect ștergerea termenului curs până la apariția cauzei de întrerupere și începerea curgerii unui nou termen de prescripție.²

Întreruperea cursului termenului de prescripție a executării pedepsei are loc, potrivit dispozițiilor art. 163 Cod penal, prin:

- *începerea executării pedepsei;*

În funcție de natura pedepsei începerea executării pedepsei se materializează prin încarcerarea condamnatului (în cazul pedepselor privative de libertate) ori prin plata unei părți din pedeapsa amenzii sau a unei rate din aceasta.³

- *sustragerea de la executare, după începerea executării pedepsei,* sustragere care determină curgerea unui nou termen de prescripție, care se calculează de la data sustragerii [art. 163 alin. (1) teza a II-a Cod penal]. O astfel de sustragere se realizează în cadrul pedepsei privative de libertate prin evadare, iar în cazul amenzii prin neplata următoarelor rate când plata amenzii a fost eșalonată în rate.⁴

- *săvârșirea din nou a unei infracțiuni;*

Săvârșirea unei noi infracțiuni înlătură prezumția corijării comportamentului social al condamnatului pe care o generează scurgerea timpului.⁵

Nu prezintă importanță natura sau gravitatea infracțiunii săvârșite, data descoperirii acesteia etc.⁶, întreruperea cursului termenului de prescripție a executării pedepsei operând din momentul săvârșirii noii infracțiuni.⁷

- *înlocuirea obligației de plată a amenzii cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității.* Potrivit dispozițiilor art. 163 alin. (3) Cod penal, cursul termenului de prescripție a executării pedepsei amenzii se întrerupe și prin înlocuirea obligației de plată a amenzii cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității.

Legiuitorul nu a prevăzut un termen de prescripție special care să opereze indiferent de numărul întreruperilor ca în cazul prescripției răspunderii penale, astfel că numai curgerea în întregime a termenului de prescripție a executării pedepsei are efect extinctiv

¹ M. Udriou, *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 5-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2018, p. 695.

² Gh. Ivan, M.-C. Ivan, *Drept penal. Partea generală conform noului Cod penal*, Ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2017, p. 325.

³ C. Mitrache, Cr. Mitrache, *op. cit.*, p. 526.

⁴ *Ibidem*.

⁵ V. Pașca, *op. cit.*, p. 597-598.

⁶ M. Udriou, *op. cit.*, p. 697.

⁷ V. Pașca, *op. cit.*, p. 598.

de pedeapsă, fiecare întrerupere având ca efect pierderea beneficiului timpului scurs anterior și începerea unui nou termen de prescripție a executării pedepsei.¹

4. Suspendarea cursului prescripției executării pedepsei

Cursul termenului de prescripție a executării pedepsei poate fi suspendat sau oprit datorită unor cauze prevăzute de lege, oprire care are ca efect neluarea în seamă, la calcularea termenului de prescripție, a intervalului cât a durat suspendarea.²

Potrivit art. 164 alin. (1) Cod penal, cursul termenului prescripției executării pedepsei este suspendat în cazurile și condițiile prevăzute de Codul de procedură penală. În alin. (2) al aceluiași articol se prevede că, prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.

Așadar, cauzele de suspendare a termenului de prescripție a executării pedepsei, precum și condițiile în care operează sunt prevăzute în Codul de procedură penală. Acestea privesc suspendarea executării pedepsei în timpul exercitării căilor extraordinare de atac (art. 441, art. 460 Cod procedură penală) sau în cazurile de amânare a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață (art. 589 Cod procedură penală) ori de întrerupere a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață (art. 592 Cod procedură penală) etc.³.

5. Efecte

Potrivit art. 161 alin. (1) Cod penal, prescripția înlătură executarea pedepsei principale.

În conformitate cu art. 161 alin. (2) Cod penal, prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale în cazul:

a) infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, indiferent de data la care au fost comise;

b) infracțiunilor prevăzute la art. 188 (omor) și 189 (omor calificat) și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei.

În alin. (3) al art. 161 Cod penal se prevede că, prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale nici în cazul infracțiunilor prevăzute la alin. (2) lit. b) pentru care, la data intrării în vigoare a acestei dispoziții, nu s-a împlinit termenul de prescripție a executării.

În cazul persoanei fizice, prescripția stinge executarea pedepsei principale și, odată cu ea, și pedeapsa accesorie, dar nu înlătură executarea pedepselor complementare și nici a

¹ Ibidem.

² C. Bulai, B.N. Bulai, *Manual de drept penal. Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 649.

³ Gh. Ivan, M.-C. Ivan, *op. cit.*, p. 326.

măsurilor de siguranță.¹ Prescripția executării pedepsei nu are efecte nici asupra condamnării, care rămâne și constituie antecedent penal pentru condamnat.²

¹ V. Teodorescu, Comentarii (Prescripția executării pedepsei), în G. Antoniu, T. Toader (coordonatori), Al. Boroii, V. Brutaru, B.N. Bulai, C. Bulai, Șt. Daneș, C. Duvac, M.-K. Guiu, I. Ifrim, C. Mitrache, Cr. Mitrache, I. Molnar, I. Ristea, C. Sima, V. Teodorescu, I. Vasii, A. Vlășceanu, *Explicațiile noului Cod penal*, Vol. II (Articolele 53-187), *op. cit.*, p. 478.

² Tr. Dima, *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 3-a, revăzută și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2014, p. 788.

BIBLIOGRAFIE

1. Antoniu G., Toader T. (coordonatori), Boroi Al., Brutaru V., Bulai B.N., Bulai C., Daneș Șt., Duvac C., Guiu M.-K., Ifrim I., Mitache C., Mitache Cr., Molnar I., Ristea I., Sima C., Teodorescu V., Vasiu I., Vlășceanu A., *Explicațiile noului Cod penal*, Vol. II (Articolele 53-187), Editura Universul Juridic, București, 2015;
2. Bulai C., Bulai B.N., *Manual de drept penal. Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2007;
3. Dima Tr., *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 3-a, revăzută și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2014;
4. Dongoroz V. (coordonator), Kahane S., Oancea I., Fodor I., Iliescu N., Bulai C., Stănoiu R., Roșca V., *Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea generală*, vol. II, Editura Academiei, București, 1970;
5. Ivan Gh., Ivan M.-C., *Drept penal. Partea generală conform noului Cod penal*, Ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2017;
6. Mitache C., Mitache Cr., *Drept penal român. Partea generală*, Ediția a 2-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2016;
7. Pascu I., Uzlău A.S., *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 3-a, Editura Hamangiu, București, 2013;
8. Pașca V., *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 4-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2015;
9. Udroiș M., *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 5-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2018.